

Aksia- või osakapital ja ülekurs

Äriseadustik sätestab täis- ja usaldusühingu, osaühingu ning aktsiaseltsi tehtavad sissemaksed ja nende eest tasumise korra. Osaühingu ja aktsiaseltsi puhul võetakse sissemakse arvesse koos ülekursiga. Tegemist on äriühingu finantseerimisega osanike/aktsionäride poolt.

Sissemaksed aktsia-/osakapitali deklareeritakse sellel maksustamisperioodil, kui nad on kooskõlas äriseadustikus sätestatuga, s.t kui äriseadustiku kohaselt loetakse sissemakse tehtuks.

Ilma sissemakseta asutatud äriühing (vastav märges registrikaardil) täidab lisa 7 osa I a koodi 7030 ja näitab äriühingusse tehtud sissemakse sellel maksustamisperioodil, kui äriregister aktsepteerib sissemakse tegemist (sellisel juhul kaob äriregistris teade „Asutatud sissemakset tegemata“). Äriregistrile on esitatud avaldus märke kustutamiseks, millele on lisatud sissemakse tasumist tõendavad dokumendid.

Kuigi äriseadustiku kohaselt ei tohi ilma sissemakset tegemata asutatud äriühing jagada kuni sissemakse tasumiseni kasumit, kasutavad osanikud praktikas seda sissemakse tegemiseks. Maksustamise seisukohast tähendab see, et jaotatud kasumi summa tuleb eelkõige maksustada vastavalt TuMS § 50 lõikele 1 ja deklareerida lisa 7 osa I koodil 7008. Ka äriseadustikuga vastuolus olev väljamakse maksustatakse võrdselt seadusliku muu kasumieraldisena. Peale äriregistris osakapitali sissemakse aktsepti tuleb sissemakse deklareerida lisa 7 osa I a koodil 7030.

Tulundusühistusse tehtud sissemakseid reguleerib üldjuhul tulundusühistuseadus, kuid võib olla reguleeritud ka konkreetset tulundusühistus reguleeriva seadusega, nt hooneühistuseadus.

Äriseadustik sätestab, kuidas tohib ülekursi kasutada. Ülekursi kasutamist osaühingu või aktsiaseltsi kahjumi katmiseks ei käsitleta omakapitali väljamaksena ja lisa 7 ei deklareerita. Samuti võib ülekursi kasutada osakapitali suurendamiseks fondi emissiooni teel. Sellisel juhul tehakse raamatupidamises kanne, kus ülekurs kantakse aktsia või osakapitali, kuid tegemist ei ole täiendava sissemaksega omakapitali ja lisa 7 uuesti ei deklareerita, sest ülekurs osaleb juba omakapitali sissemakse arvestuses.

Äriseadustiku kohaselt võib osakapitali suurendamisel uute osade või osade suurendatavate osade eest tasumisel osanike otsusel tasaarvestada osaniku või osa omandava isiku nõude osaühingu vastu. Nõuet tuleb hinnata nagu mitterahalist sissemakset ja deklareeritakse lisa 7 osa I a koodil 7030.

Näide 1

OÜ Meie päev asutamisel 2021. a aprillis tegid kolm osanikku sissemaksed OÜ osakapitali koos ülekursiga kokku summas 5000.00 eurot, mis deklareeriti ka lisa 7 koodil 7030. Suur Antsu sissemakse koos ülekursiga oli 2000.00 eurot. Suur Ants müüb oma osaluse OÜ-s AS-ile Homme 6000.00 euro eest 2022. a jaanuaris. OÜ Meie päev lisa 7 koodil 7040 jääb omakapitali sissemakseks ikkagi 5000.00 eurot, sest selle

müügiga OÜ omakapital ei muutu. Suur Ants ei müünud osalust tagasi OÜ-le, vaid kolmandale isikule.

OÜ lisa 7 enne osaluse võõrandamist kolmandale isikule:

Osa la. Omakapitali sisse- ja väljamaksed

	Kood	Summa
Maksustamisperioodil omakapitali tehtud sissemaksed	7030	5000.00
Eelmise deklaratsiooni Lisa 7 koodi 7070 väärtus		0
Omakapitali sissemaksed kokku: eelmise vormi TSD lisa 7 kood 7070) + 7030 + SUM7510 + SUM7520 > 0	7040	5000.00
Omakapitali sissemaksed pärast õiguste üleandmist: 7040 – SUM7410 – SUM7420 ≥ 0	7050	5000.00
Maksustamisperioodi lõpuks omakapitalist väljamaksmata sissemaksete summa (kantakse üle järgmise vormi TSD lisa 7 koodile 7040): 7050 – 7060 ≥ 0	7070	5000.00

INF 1 ei täideta, kuna väljamakset ei tehta.

OÜ lisa 7 pärast võõrandamistehingut 2022:

Osa la. Omakapitali sisse- ja väljamaksed

	Kood	Summa
Eelmise deklaratsiooni Lisa 7 koodi 7070 väärtus		5000.00
Omakapitali sissemaksed kokku eelmise vormi TSD lisa 7 kood 7070 + 7030 + SUM7510 + SUM7520 > 0	7040	5000.00
Omakapitali sissemaksed pärast õiguste üleandmist: 7040 – SUM7410 – SUM7420 ≥ 0	7050	5000.00
Maksustamisperioodi lõpuks omakapitalist väljamaksmata sissemaksete summa: (kantakse üle järgmise vormi TSD lisa 7 koodile 7040): 7050 – 7060 ≥ 0	7070	5000.00

Seega osaniku poolt OÜ osaluse võõrandamist kolmandale isikule jaanuar 2022 lisa 7 osa la koodil 7060 ei näidata ja lisa 7 osas la muudatusi ei ole.

Näide 2

Aktsiaselts omandas osaühingu osaluse ainuosanikult 200 000.00 euro eest 2021. a märtsis. Osaühingu maksuhaldurile deklareeritud osakapital oli 12 000.00 eurot.

Aktsiaseltsi omakapitali tehtud sissemakse oli 25 560.00 eurot, mis oli maksuhaldurile lisa 7 osa la koodil 7030 deklareeritud.

AS-i maksuhaldurile esitatud lisa 7:

Osa la. Omakapitali sisse- ja väljamaksed

	Kood	Summa
Omakapitali sissemaksed kokku: (eelmise vormi TSD lisa 7 kood 7070) + 7030 + SUM7510 + SUM7520 > 0	7040	25 560.00
Omakapitali sissemaksed pärast õiguste üleandmist: 7040 – SUM7410 – SUM7420 ≥ 0	7050	25 560.00
Maksustamisperioodi lõpuks omakapitalist väljamaksmata sissemaksete summa (kantakse üle järgmise vormi TSD lisa 7 koodile 7040): 7050 – 7060 ≥ 0	7070	25 560.00

ÕÜ maksuhaldurile esitatud lisa 7:

Osa la. Omakapitali sisse- ja väljamaksed

	Kood	Summa
Omakapitali sissemaksed kokku: (eelmise vormi TSD lisa 7 kood 7070) + 7030 + SUM7510 + SUM7520 > 0	7040	12 000.00
Omakapitali sissemaksed pärast õiguste üleandmist: 7040 – SUM7410 – SUM7420 ≥ 0	7050	12 000.00
Maksustamisperioodi lõpuks omakapitalist väljamaksmata sissemaksete summa (kantakse üle järgmise vormi TSD lisa 7 koodile 7040): 7050 – 7060 ≥ 0	7070	12 000.00

Seega antud tehingust ei muutu aktsiaseltsi ja osaühingu maksuhaldurile deklareeritud omakapitali sissemaksete suurused lisa 7. Aktsiaselts soetas endale tütarettevõtte.